

ДОСЯГНЕННЯ АКМЕ-ВЕРШИНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Ворожбит Лілія Миколаївна

Маріупольський державний університет

87500, пр.Будівельників, 129-а, м. Маріуполь, 159dnz@mail.ru

Стаття присвячена проблемі розвитку особистості керівника закладу освіти у процесі досягнення ним акме-вершини професійної діяльності. Виявлено основні підходи до визначення феномену «акме» та проаналізовано його зміст.

Сучасний етап розвитку вітчизняної системи освіти вимагає від керівника закладу освіти виконання соціального замовлення суспільства, підвищення якості освіти. В свою чергу це під силу тільки педагогам з високим рівнем професіоналізму, професійної зрілості, здатності до духовного саморозвитку, самовдосконалення, досягнення акме у професійній діяльності.

Слід зазначити, що «акме» є основним поняттям в акмеології. У сучасній науковій літературі існують декілька трактувань цього явища. У широкому розумінні «акме» розглядається як ступінь зрілості, що характеризується фізичною, особистісною та суб'єктивною зрілістю людини. В акмеології прийнятим стало більш вузьке тлумачення. Під «акме» розуміють пік розвитку, максимальний прояв особистісного ресурсу людини, поведінка якої характеризується вчинками, значущими не тільки для її життєдіяльності, але й для всього суспільства [3, с. 142].

За визначенням О. Бодальова акме – це багатовимірний стан людини, який, хоча і охоплює значний етап її життя і завжди показує, наскільки вона відбулася як громадянин, як фахівець-трудівник, як особистість, він, разом з тим, ніколи не є статичним і відзначається варіативністю і мінливістю [1, с. 5].

О. Дубасенюк розглядає «акме» у вигляді сутності, під якою розуміється внутрішнє, загальне, відносно стійке, підґрунтя явищ, що характеризується основною вершинною ознакою. Останнє проявляється у таких властивостях акме: вищий ступінь будь-чого; вищий ступінь розвитку; вершина, квітуча сила, досконалість; вершина, як зрілість усього; вершина досконалості у людини; вершина, розквіт здібностей людини; вершина як фізична, особистісна і суб'єктивна зрілість людини; вершина у професійній діяльності; вершина, як реалізація творчих здібностей; вершина досконалості і могутності [2, с. 18].

За визначенням учених-акмеологів (О. Бодальовим, В. Ганжиным, А. Деркачом) змістом «акме» є засвоєння загальнолюдських цінностей, володіння собою, стратегія розвитку життєдіяльності, що передбачає постійний рух до реалізації завдань, корисних всім людям; створення людиною власного середовища для саморозвитку; самовідданість, уміння мобілізувати себе для подолання труднощів, прогнозування наслідків власних вчинків; прагнення до об'єктивності і здатність приймати рішення [1].

Таким чином, досягнення акме керівника закладу освіти характеризується інтенсивністю життєдіяльності людини, піком її розвитку, максимальним використання професійних та особистісних ресурсів, задоволенням від досягнення вершини розвитку.

Література

1. Бодалёв А.А. Вершина в развитии взрослого человека: характеристика и условия достижения / А.А. Бодалёв. – М. : Флинта: Наука, 1998. – 168 с.
2. Дубасенюк О.А. Фундаментальна акмеологія: засади вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів / О.А. Дубасенюк // Акмеологія в Україні: теорія і практика. – 2010. – №1. – С. 18–26.

3. Проценко О.Б. Фактори досягнення професійного акме майбутніми викладачами вищого навчального закладу / О.Б. Проценко // Педагогічний процес: теорія і практика. –2011. – Вип. 2. – С. 141–148.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ СПІВВЛАСНИКІВ НА ОБ'ЄКТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ВНЗ – ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПИТАННЯ

Галаджун Зоряна Володимирівна

Національний університет «Львівська політехніка»

79013, вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна; Galadzhyn_zoryana@ukr.net

У статті аналізується національне законодавство України з питань розподілу матеріальних прав на об'єкт інтелектуальної власності створений під час виконання трудового договору в його історичному контексті.

Власність є категорією загальнонауковою. Дуже важко знайти галузь знань, яка б в тій чи іншій формі не торкалася відносин власності [2].

Актуальність вибраного нами напряму дослідження підкреслюється тим фактом, що у зв'язку із активним формуванням віртуального навчального середовища ВНЗ, виданням навчальних посібників, підручників, монографій постає питання про охорону та захист інтелектуальної власності створеної в результаті виконання трудового договору та взаємовідносин між співвласниками з приводу використання об'єкту інтелектуальної власності. Як показують дослідження бажання використовувати результати своєї інтелектуальної діяльності у викладачів виражене дуже слабко - із числа опитаних бажання закріпити за своєю роботою авторське право виявили лише 24%, про це ще не думали 10%, а от відсоток тих, які взагалі не переймаються цією проблемою становить 66%, і починають цікавитись тільки в тому випадку, коли стикаються з такою проблемою як плагіат, коли їхню працю присвоюють інші і видають за свою працю. Була досліджена мотивація вибору викладачами наукової діяльності, в результаті якої з'ясувалось, що для 90% опитаних це самореалізація, 71% - спосіб залишитись і закріпитись на робочому місці, і по 19% у таких мотивів, як визнання та матеріальна складова. Не було умови вибирати тільки один пункт, тому більшість викладачів віддавало перевагу декільком пунктам [3, 575].

Основу правового регулювання даного явища закладено у ст. 41 Конституції України, якою закріплено базовий принцип, на якому ґрунтується правова система охорони інтелектуальної власності у більшості економічно розвинутих країн, згідно з яким за кожним визнається право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї творчої інтелектуальної діяльності. Тривалий час у спеціальних законах про окремі види об'єктів права інтелектуальної власності та у Цивільному кодексі УРСР 1963 року містився принцип, відповідно до якого майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності визнавалися за особою, яка у той чи інший спосіб вклала кошти у його створення. Після прийняття нового Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ) у 2003 році у вітчизняне законодавство про інтелектуальну власність введено дещо інший правовий механізм розподілу та закріплення виключних майнових прав інтелектуальної власності між творцями та особами, які у той чи інший спосіб вкладають кошти у створення об'єктів права інтелектуальної власності. У його основу покладено принцип спільного володіння об'єктами права інтелектуальної власності. Для прикладу якийсь час у законодавстві Франції застосовувався правовий інститут спільного володіння правами інтелектуальної власності на винаходи, створені у результаті вільної інтелектуальної діяльності працівника, але з використанням фінансових та матеріальних засобів роботодавця, де принцип спільного володіння було витлумачено таким чином, що кожний із співвласників міг використовувати